કુદરતે સમજાવ્યું છે 'સાન'માં રહેજો હવે 'માપ'માં !!

પ્રસંગસર
પ્રકાશ લાલા

'લોકડાઉન' એ બધાને નવરા કરી દીધા છે.... ઓફિસો બંધ, શાળા-કૉલેજો બંધ, વેપાર-ધંધા બંધ... અરે, ચાની લારીઓ અને પાનના ગલ્લા ય બંધ એટલે સૌને હમણાં નવરાશ જ નવરાશ છે !!

સતત વ્યસ્ત ને ત્રસ્ત રહેનારા, હાયવોય - ભાગદોડ કરનારા, 'ના, ભાઈ ના.... અહીં ફૂરસદ જ કોને છે!' કે 'મારે તો દુકાન-ફેકટરી ચાલુ રાખવી જ પડે...' એવું માનનારા, સત્તાનો - સંપત્તિનો 'પાવર' બતાવનારા તથા 'દુનિયા અમારા માટે છે.... ઝાડ-પાન, નદી-સરોવર, પશુ-પંખી, પહાડો - વનરાજી બધું સમજ્યા મારા ભાઈ...' એવું સમજનારા સહુને જાણે કુદરતે વાયા 'કોરોના' એક જ ઝાટકે 'નવરાધૂપ' કરી દઈ, એવી સજ્જડ લપડાક લગાવી શાનમાં સમજાવી દીધું છે કે હવે માપમાં - ને 'માનમાં' રહેતાં શીખી જજો નહીં તો મારી પાસે તો આવી, તમારી બુદ્ધિમાં ન ઉતરે એવી, કંઈ ચાબુકો છે તમને સીધાડોર કરી દેવા માટે !!

એટલે જ હવે આપણને સ્વચ્છતા, પર્યાવરણ જાળવણી માટે, કુદરતી સંપદાના અવિવેકી ને બેફામ દુરુપયોગ સામે કાળજીપૂર્વક વર્તતા શીખી જવું પડશે... પ્રકૃતિએ જે કંઈ સર્જ્યું છે તે બધાનું મહત્ત્વ છે, બધાની આવશ્યકતા છે ને બધાં માટે છે એ સ્વીકારી બધાંએ છીએ, સંતુલન જાળવી આપણે આપણી 'લાઈફ સ્ટાઈલ' ઘડવાની રહેશે... તો જ ઈશ્વર રાજી રહેશે આપણી ઉપર...

'કોરોના' અને 'લોકડાઉન'ને શીખવેલો આ ખૂબ જ આવશ્યક ને અનિવાર્ય પદાર્થ પાઠ નથી શું ? આપણે સુધરી જઈશું ને ?

થયું છે આગમન 'મૃત્યુ' નું નજાકતાથી, સંભાળો જરા જીવન

પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા ફરી હવે વિનાશ વેરે છે યમરુપી
થયું છે ભયભીત વિશ્વ, સન્નાટો ચિત્કારે છે મૃત્યુરુપી
માયાવી રુપસમા વિજાણુએ ફેલાવ્યો છે નવો આતંક
જીવન જાણે સમેટાળું છે, અકિંચન-અચિંતન-બની યાચક
સમજાયું, સમજ્યા જે સમયની નજાકતાને, રહ્યા સંયમથી
અજ્ઞાનીની ફોજ તો મહાલે ક્ષણિક મોજ-મસ્તી, અમસ્તી.
નથી સમય રસ્તો ભટકવાનો, જીંદગી સાચવીએ, વ્હાલી સૌની
લક્ષ્મણ રેખાને આપીએ આદર, દીર્ઘ રહેશે જીવનરેખા પછી સૌની
સફેદ-ખાખીનું સુંદર થયું છે ઉપવન જાણે પરમ સંજીવની
અવતર્યા જાણે સ્વયં પ્રભુ, રક્ષા કાજે સૌ પરમ ભક્તજનોની
અવિચલ, અલૌકીક, અદ્‌ભૂત દિવાલ છે જીવન-મૃત્યુ વચ્ચેની
ન થવા દેશો ધારાશાયી, સંભાળજો એને જીવન સમી.
વિનંતી છે 'વિજય'ની 'આશીષ' સહ આપ સર્વેને
અંતર્નાદ સાંભળો 'શિવાનંદ' નો, થશે ઉદય નવા 'રવિ'નો
વીજળી-બીજલી-પણ આપે સંકેત જાણે અગમના એંધાણ
'નિમિત્ત', બનાવો ક્ષુલ્લક જીવને માણવા મૃત્યુનો અવસર
'વિજયપથ' પર ગતિમાન થવાનું છે, સૌએ સાથે મળીને
નતમસ્તકે, ઉલ્લાસભર અભિનંદીત કરવાના છે સેવાકર્મીઓને.

- કિરીટ બી ત્રિવેદી 'નિમિત'

નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર આયોજિત

'ઘરે રહો, સર્જનાત્મક રહો' સ્પર્ધામાં સ્પર્ધકોએ ખૂબ જ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો

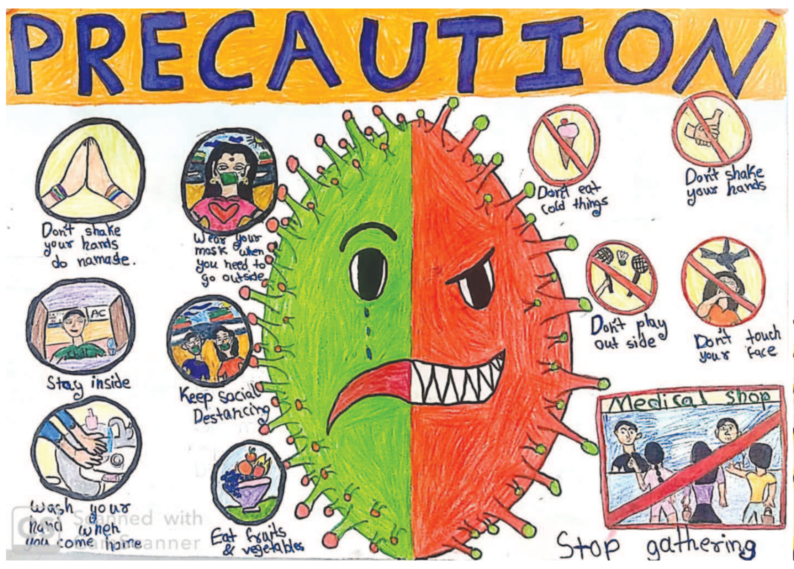

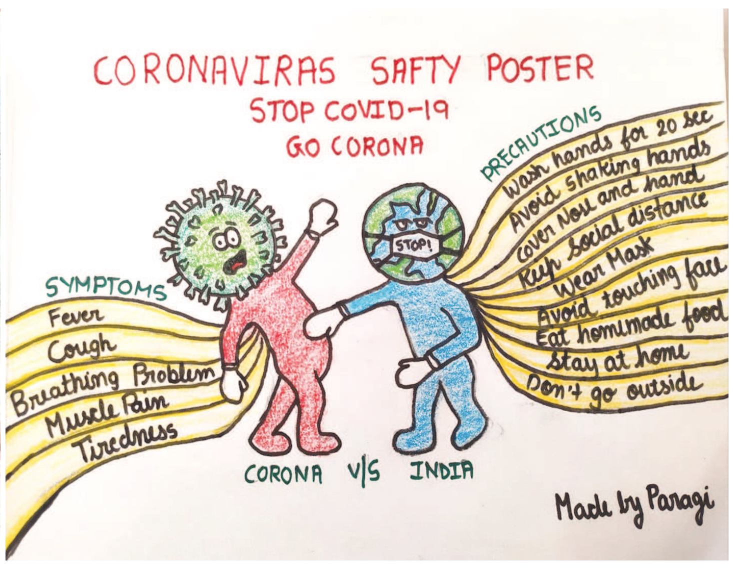

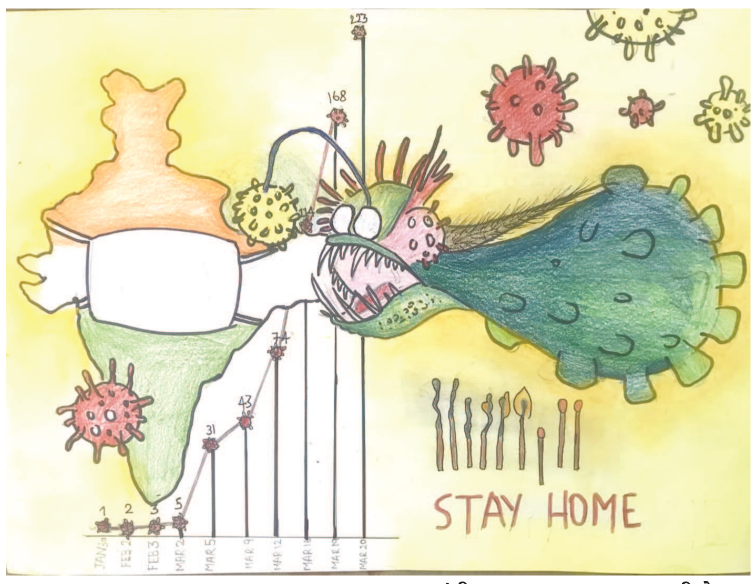

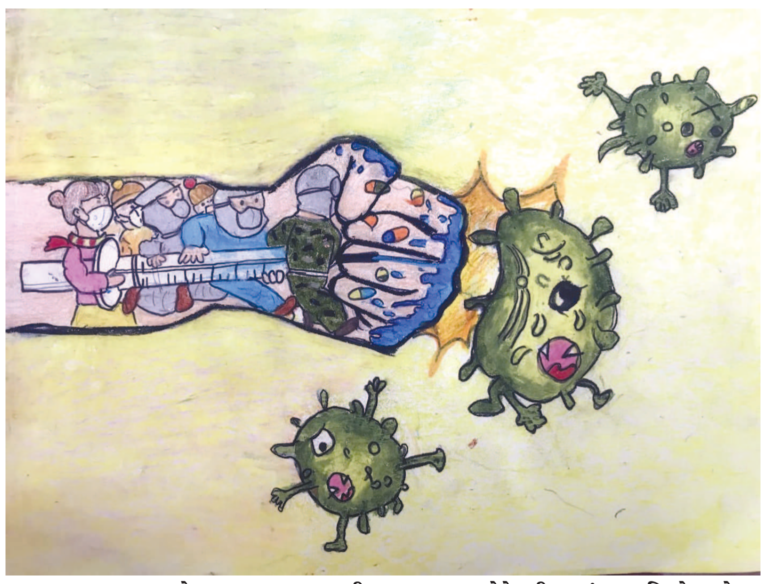

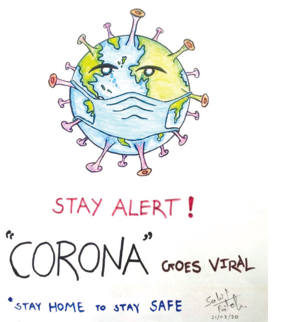

ગાંધીનગર, તા. ૧૭

લોકડાઉનમાં બાળકો તથા નાગરિકો સર્જનાત્મકતા માટે સમયનો સદુપયોગ કરે તે હેતુથી ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી વિભાગના ઉપક્રમે નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા આ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવેલ. જેમાં ખૂબ મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓએ તથા નાગરિકોએ ભાગ લીધો.

આ સ્પર્ધામાં પાંચ વિષયો પર ચિત્રો કે વીડિયો બનાવીને મોકલવાના હતા. જેમાં કેટેગરી-૧ માં ધોરણ-૧થી ૮, કેટેગરી-૨ માં ધોરણ-૯ થી૧૨ અને કેટેગરી-૩ માં શિક્ષકો, વિજ્ઞાન પ્રચારકો અને નાગરિકો ભાગ લઈ શકે તેવી જાહેરાત કરવામાં આવી હતી.

સ્પર્ધાકોને પાંચ વિષય જેવા કે ૧. Covid-19 થી બચવાના ઉપાયો. ૨. અવૈજ્ઞાનિક વાયરલ મેસેજ નું ખંડન. ૩.રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વધારવાના નુસખાઓ ૪. ઘરે રહો, સુરક્ષિત રહો માટેના સૂત્રો ૫. કોરોના યોદ્ધાઓ માટેના માસકેટ ની ડિઝાઈનો. વિષય પર ચિત્ર અને વીડિયો બનાવી મોકલવાનો હતો.

આજ સુધી કેટેગરી-૧માં ૮૬ ચિત્રો અને ૧૩ વીડિયો કેટેગરી-૨માં ૩૨ ચિત્રો અને ૩ વીડિયો અને કેટેગરી-૩ માં ૨૭ ચિત્રો અને ૭ વીડિયો સ્પર્ધકો દ્વારા મોકલવામાં આવ્યા છે. આમ અમારી પાસે ૧૬૮ કૃતિઓ આવી છે. આ તમામ ચિત્રો અને વીડિયોને નિર્ણાયકો દ્વારા જોઈને ત્રણે કેટગરી ના વિજેતાઓને રોકડ ઈનામ તથા ભાગ લેનાર તમામને પ્રમાણપત્ર આપી પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવશે.

હાલની પરિસ્થિતિમાં ઝૂપડપટ્ટીમાં વસતા શ્રમિકોને ભોજન માટે સવાર સાંજ સંસ્થાઓ ભગીરથ કાર્ય કરી રહી છે. છેલ્લા એક અઠવાડીયાથી સેક્ટર ૭, ૨૧ મીના બજાર, ૨૪ અને ૨૮ નાં વિસ્તારના ઝુપડપટ્ટી માં વસતા લોકોને ખીચડી - શાક આપવામાં આવી રહ્યું છે. આ સેવા કરતા વસાહતીઓ ભાઈ બહેનો દ્વારા સેવા કાર્યમાં જોડાવા અને કપરાં સમયમાં એકબીજાને મદદ કરવા આગળ આવવું જોઈએ.

સમસ્ત વિશ્વમાંથી કોરોના મહાવ્યાધિનો શીઘ્ર અંત આવે તેવી પોતાના ૭૫મા જન્મદિને ભાવભરી પ્રાર્થના કરતા જૈનાચાર્ય પૂ. રાજયશસૂરીશ્વરજી મ.સા...

શ્રી પાર્શ્વનાથ-પદ્માવતી સમારાધક, શ્રી લબ્ધિ-વિક્રમ ગુરુકૃપાપ્રાપ્ત, અનેક પ્રાચીન તીર્થોધ્ધારક-પ્રતિષ્ઠાચાર્ય, પ્રખર પ્રવચનકાર જૈનાચાર્ય પૂ. આ.દેવ શ્રીમદ્ વિજય રાજયશસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના ૭૫મા જન્મ વર્ષની દ્વઅહિંસા અમૃત વર્ષ' તરીકે સમસ્ત જૈન સમાજ દ્વારા ભારતભરમાં ભવ્ય ઉજવણી થઈ હતી. જીવન નિર્માણનાં સંસ્કારી મૂલ્યો નવી પેઢી સુધી પહોંચે તેમજ અહિંસા, ભૃણ હત્યા વિરોધ, શાકાહાર, પશુબલિ નિવારણનાં પ્રચાર-પ્રસાર માટે વિવિધ પ્રેરક કાર્યક્રર્મોનું આયોજન કરાયું હતું.

લોકડાઉન - મહામુશ્કેલી કે જીવનની એક અમૂલ્ય તક?

શ્રીમતી અંજુ શર્મા, મુખ્ય સચિવ, ઉચ્ચ અને તકનીકી શિક્ષણ, ગુજરાત સરકાર દ્વારા 'થિન્કિંગ બેયોન્ડ ગ્રોસ - ક્રિએટિવિટી, કમ્યુનિકેશન, એક્સપ્રેશન એન્ડ રિસર્ચ' પર સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઇનોવેશન યુનિવર્સિટીના ફેકલટી મેમ્બર્સ જોડે સાથે ઓનલાઇન માધ્યમ દ્વારા સંવાદ થયો

દેશભરમાં લોકડાઉન હવે જયારે તા.૦૩ મે, ૨૦૨૦ સુધી લંબાવવામાં આવ્યું છે ત્યારે આ મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ માં કેવી રીતે જીવન પસાર કરવું તે દરેક ના મન માં થતો એક સામાન્ય પ્રશ્ન છે. જો આપણે એને પોઝિટિવ રીતે લઈયે તો આ પરિસ્થિતિ જીવન માં બહુ જ અસામાન્ય અને ભાગ્યે જ તક રૂપે આવે છે. તેનો ઉપયોગ આપણે પ્રોડકટીવ કામ માં અને પોતાની જાતના વિકાસ માટે કરી શકીયે છીએ.

આ સંદર્ભે, તા. ૧૬ એપ્રિલ, ૨૦૨૦ ના રોજ શ્રીમતી અંજુ શર્મા, મુખ્ય સચિવ, ઉચ્ચ અને તકનીકી શિક્ષણ, ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ એન્ડ ઈનોવેશન યુનિવર્સિટી (ગાંધીનગર) જોડે ઓનલાઈન માધ્યમ થી સંવાદ સાધવામાં આવ્યો હતો.

આ ઓનલાઈન સંવાદ માં ૨૦૦ થી વધારે સ્ટાફ મેમ્બર્સ ઉત્સાહભેર હાજર રહ્યા હતા.

સંવાદની પહેલા યુનિવર્સિટીના પ્રોવોસ્ટ શ્રી કાર્તિક જૈન, પ્રેસિડેન્ટ રિષભ જૈન અને વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ આદિ જૈન દ્વારા શ્રીમતી અંજુ શર્મા નું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું અને યુનિવર્સિટી દ્વારા લોકડાઉન ની પરિસ્થિતિ માં ડિજિટલ માધ્યમ થી ચલાવવામાં આવેલા રેગ્યુલર લેક્ચર્સ વિષે માહિતી આપી હતી અને વિદ્યાર્થીઓ માટે વિવિધ ક્ષેત્ર ના નિષ્ણાતો દ્વારા એક્સપર્ટ ટોક નું આયોજન કર્યું છે એ અંગે માહિતી આપી હતી.

શ્રીમતી અંજુ શર્મા એ જણાવ્યું હતું કે, ઓનલાઈન માધ્યમ એ ખુબ જ સરળતાથી ઉપલબ્ધ છે, તેમ જ બધા ને એક સાથે એક મંચ પર એકત્રિત કરે છે. અને લીધે આજે લોકડાઉન ની પરિસ્થિતિ હોવા છતાં, ફેકલ્ટી મેમ્બર્સ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ ઓનલાઈન શિક્ષણ આપી શકાય છે.

આ માધ્યમને વધારે ઈન્ટરેક્ટિવ બનાવવું જોઈએ અને વિદ્યાર્થીઓને ભાગ લેવા માટે પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ જેથી કરીને તેઓ પોતાને મુંજવતા પ્રશ્નો ને એક્સપર્ટ જોડે ચર્ચા કરી શકે તેમ જ તેઓ ની ક્રેએટિવિટી ને રજુ કરવાનું એક પ્લેટફોર્મ મળી શકે. એક્સપ્રેશન અને કૉમ્યૂનિકેશન એ બંને ખુબ જ ઉપયોગી એલિમેન્ટ છે.

કદાચ બીજા વિશ્વ યુદ્ધ પછી નો આ એક માત્ર એવો ટાઈમ છે કે જેમાં લોકો પોતાના ઘરોમાં બંધ છે, મોલ, સિનેમા, ઓફિસ અને અન્ય તમામ કચેરીઓ, વાહનવ્યવહાર, ઉદ્યોગો બધું જ સ્થગિત છે.

આ સમય માં ખુબ અનિશ્ચિતતા છે કે ભવિષ્યમાં શું થશે?

અહીંયા જ માનવતા અને મનુષ્યને ભગવાને આપેલું અમૂલ્ય ગિફ્ટ 'મગજ' એ મહત્વનો રોલ ભજવે છે. આપણે આ પરિસ્થિતિ માં આપણી જાત માટે, સમાજ માટે અને ભવિષ્ય માટે ખુબ જ અવનવું કરી શકીયે છીએ.

તેઓએ વધુમાં ફેકલટી મેમ્બર્સને જણાવ્યું હતું કે, આ સમયનો સદુપયોગ કરવો જોઈએ અને દરરોજ ઓછામાં ઓછું ૨ કલાક સુધી લખવાની પ્રેકટીસ કરવી જોઈએ. લખાણ એ પછી પોતાના રોજિંદા કાર્યો ની યાદી હોય કે પછી રમતગમત પર, વર્તમાન પરિસ્થિતિ પરની ઘટનાઓ પર, પોલિટિક્સ કે કઈ પણ. આજના ડિજિટલ જમાનામાં લોકોને લખાણ પરની પ્રેક્ટિસ છૂટી ગયી છે. લખવાથી તમે નવીનતમ વિષયોની નજીક જતા થશો તેમ જ દરેક પરિસ્થિતિ કે વસ્તુને એક અલગ દૃષ્ટિકોણ થી જોવા અને સમજવાની આવડતને કેળવી શકશો.

આજના સમયમાં, અધ્યાપકો માં ક્રિએટિવિટીનો ખુબ અભાવ જણાય છે. મોટા ભાગ ના લોકો એક ચોક્કસ ફ્રેમ ની બહારનું વિચારતા જ નથી. કોઈ પણ વિષય હોય તેના ઊંડાણ માં જવું ભૂબ જ જરૂરી છે અને એ તમને તમારા બિઝનેસ, નોકરી, પર્સનલ લાઈફ વિગેરે માં ખુબ જ ઉપયોગી સાબિત થશે.

શ્રીમતી અંજુ શર્મા એ એજયુકેશન માં રિસર્ચ એલિમેન્ટ પર ભૂબ ભાર આપ્યો હતો. તેઓએ ફેકલટી મેમ્બર્સને ઓનલાઈન બૂક્સ, મેગઝીન, પુસ્તકો, ઉમદા વ્યક્તિઓના જીવન પરિચય વિગેરે માધ્યમથી પ્રેરણા લઈને રિસર્ચ કરવા અંગે અપીલ કરી હતી. કારકિર્દીમાં સફળ થવા માટે ક્રિએટિવિટી અને રિસર્ચ એ બંને એલિમેન્ટ મુખ્ય છે. આ સમયને ડિફિકલ્ટ સમજવાને બદલે એક અમૂલ્ય તક તરીકે સમજી પોતાના જીવન ને એક નવી શરૂઆત, એનર્જી ભરી, જુના તમામ પાસાઓ ભૂલીને એક સમજણપૂર્વક અને ફળદાયી રીતે આગળ ધપાવવાની વાત ખુબ જ સુંદર રીતે રજુ કરી હતી.

સંવાદ ના અંતે ફેકલટી મેમ્બર્સ અને શ્રીમતી અંજુ શર્મા વચ્ચે સવાલ - જવાબ સેશન થયો હતો જેમાં અધ્યાપકોએ મુખ્યત્વે, લોકડાઉન પછી યુનિવર્સિટી અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ નો મુખ્ય રોલ, મહિલા ઉદ્યોગ સાહસિકતા ને કેવી રીતે પ્રાથમિકતા આપવી તથા નેક (NAAC) એક્રિડિએશન માટે મહત્ત્વના મુદ્દાઓ અંગે સવાલો પૂછી ને મુખ્ય સચિવ, ઉચ્ચ અને તકનીકી શિક્ષણ, ગુજરાત સરકાર પાસે થી માર્ગદર્શન મેળવ્યું હતું.

સમર્ગ સંવાદ ખુબ જ પ્રેરણાત્મક અને ઉર્જાપૂર્ણ રહ્યો હતો. કાર્યક્રમના અંતે, યુનિવર્સિટીના ડાઈરેકટર જનરલ, ડો.રાગિન શાહ એ શ્રીમતી અંજુ શર્મા ને પોતાનો અમૂલ્ય સમય અને મહત્વપૂર્ણ વિચારો રજુ કરવા બદલ યુનિવર્સિટી તરફથી આભાર વ્યકત કર્યો હતો. તેઓ એ જણાવ્યું હતું કે, સંવાદ માં કરેલી તમામ બાબતો એ જીવન માં ખુબ ઉપયોગી છે જેને ખુબ સરળતાથી અને દ્રષ્ટાંતોથી શ્રીમતી અંજુ શર્મા એ બહુ જ પ્રેરણાત્મક રીતે કહી હતી.

ડાયરેક્ટ ❤ સે

દાન આપતી વખતે હાથમાં શું હતું એ નહિ,
પણ દિલમાં શું હતું એ જોવાનું છે...

જન્મદિને વધામણી

ચિત્રસેન શાહ
હાસ્ય લેખક
મો. ૯૪૦૯૫ ૪૧૫૫૧

હસમુખ મેકવાન
નાટ્યકાર
મો. ૯૪૨૬૫ ૭૮૩૨૬

કે કે ચૌહાણ
મો. ૯૯૭૪૬ ૮૯૧૮૪

ફેની ઉપેન્દ્રકુમાર શ્રીમાળી

હંસાબેન હરીશ પાલા
સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છ સમાજ

મહેન્દ્રભાઈ કે ચૌહાણ
સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છ સમાજ

જન્મદિનો વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને વિનંતી છે કે મોડામાં મોડી આ તસવીરો જન્મદિવસ હોય તેના અગાઉના દિવસે એક વાગ્યા સુધીમાં અખબારને મળી જાય. વાચકો ઈચ્છે તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન હેતુ પોતાની તસવીરો અગાઉથી પણ મોકલાવી શકે છે.

- સંપાદક